

SUBARU

Ryc. 1.

Model dobrego KIEROWCY

6

tekst: **MAREK DWORAK**, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Krakowie

Kontynuując cykl artykułów o doskonałym kierowaniu samochodem, prezentujemy szósty już materiał. Kolejnymi tematami, które poddamy szczegółowej analizie w niniejszym wydaniu, będą zagadnienia przecinania się kierunków ruchu samochodu i roweru oraz samochodu i pieszego.

Zacniemy od zaprezentowania zasad regulujących wzajemne relacje dwóch, jakże często nieskorych do partnerstwa na drodze, grup uczestników ruchu – kierowców samochodów i kierujących rowerami.

Przecinanie się kierunków ruchu samochodu i roweru

► Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu dla rowerzystów, jest obowiązany **zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerowi znajdującemu się na przejeździe**. Nie zwalnia z tego obowiązku (zapisanego w art. 27 ustawy Prawo o ruchu drogowym) zastosowa-

nie przed przejazdem skierowanego w stronę rowerzystów znaku A-7 (ryc. 2).

W ten sposób, po wprowadzeniu tzw. noweli rowerowej do przywołanej wyżej ustawy, zarządzający ruchem zabezpieczają jadących jezdnią przed „odważnym” wjechaniem rowerzysty na przejazd rowerowy zlokalizowany na jezdni o dużym natężeniu ruchu samochodowego. Wobec likwidacji przepisu zabraniającego rowerzyście wjeżdżania bezpośrednio przed nadjeżdżający pojazd, ta – wymuszona przez aktywistów rowerowych – zmiana przepisów doprowadziła do wprowadzenia oznakowania nakazującego rowerzyście ustępowanie pierwszeństwa.

Ryc. 2.

Dotyczy to jednak jedynie samego wjazdu na przejazd. Jeśli rowerzysta znajduje się już na przejeździe dla rowerów, to mimo iż możemy zauważyć stojący do nas bokiem trójkąt podporządkowania, ustępujemy pierwszeństwa rowerzyście.

➤ Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu rowerowego, jest obowiązany zmniejszyć prędkość tak, aby nie naraził na niebezpieczeństwo rowerzystów znajdujących się na przejeździe lub nań wjeżdżających.

Ten zapis § 47 Rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych normuje w sposób najbardziej adekwatny właściwe zachowanie kierowców i innych kierujących zbliżających się do przejazdu dla rowerzystów.

Widząc w perspektywie znak przejazdu rowerowego, zwiększamy pole obserwacji i zdejmujemy nogę z pedału przyspieszenia, co pozwoli rowerzystom na bezpieczny przejazd przez jezdnię lub bezpieczne i płynne wjechanie na przejazd rowerowy i pokonanie jezdni. Oczywiście, jeżeli samo zdjęcie nogi z pedału gazu nie wystarczy, musimy użyć hamulca oraz liczyć się z koniecznością zatrzymania samochodu. Jeśli wytracimy

prędkość odpowiednio wcześniej i wyraźnie, to płynność ruchu zarówno pojazdów jadących jezdnią, jak i rowerzystów powinna być niezachwiana i niczyje zatrzymanie nie będzie potrzebne.

➤ Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla rowerów, poboczu (lub innej części drogi, którą zamierza opuścić). Kolejny przepis z art. 27 przywołanej wyżej ustawy pozwolił mi częściowo wziąć w nawias w zakresie, który budzi

wątpliwości. Zwracam uwagę wszystkim kierowcom, a nawet kierującym tramwajem, że nie wiadomo, jak podejdzie policjant (a później być może sąd) do rozstrzygnięcia o winie w wypadku, w którym zostanie uszkodzony rowerzysta zjeżdżający z chodnika po zderzeniu ze skręcającym samochodem lub nawet tramwajem (rowerzysta włącza się do ruchu i tu występuje kolizja z zapisem, który wziętem w nawias).

Podsumowując ten wątek, proszę wszystkich, by skręcając w drogę poprzeczną, **jechali z bardzo ograniczoną prędkością, dokładnie rozglądali się** (co jest szczególnie utrudnione przy prawoskręcie) **i ustępowali pierwszeństwa jadącemu na wprost rowerzystom**. Kierujący powinni także liczyć się z problemem uzurpowania sobie prawa do pierwszeństwa przez rowerzystów poruszających się (jakże często nielegalnie) chodnikiem i wjeżdżających przez jezdnię na kolejny chodnik.

➤ Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania na przejeździe dla rowerzystów i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejazdu, na którym ruch jest kierowany. Nie tylko powstrzymujemy się więc od zamiaru wyprzedzania poprzedzającego nas pojazdu, ale nie wysuwamy się również przed przód pojazdu jadącego sąsiednim pasem. Jeśli kierujący pojazdem na pasie obok będzie zwalniał, zwalniamy i my, aż do ewentualnego zatrzymania się. Oczywiście nie dotyczy to przejazdów rowerowych z funkcjonującą sygnalizacją świetlną lub jeżeli ruchem kieruje policjant bądź inna uprawniona osoba.

➤ W relacjach kierowca – rowerzysta warto każdorazowo przypominać o przepisie zakazującym wyprzedzania roweru, **jeżeli nie możemy osiągnąć co najmniej jednometrowego odstępu boczego od rowerzysty**. Jeśli na dłuższym odcinku prowadzone są linie ciągłe, a istnieje konieczność wyprzedzenia rowerzysty, to lepiej jest najechać na linię, niż nie zachować wymaganego odstępu (są kraje, w których jest to zapisane w prawie). **Nigdy, pod żadnym pozorem, nie zmniejszamy tego odstępu, który można nazwać przestrzenią życiową rowerzysty**.

➤ Dodatkowo warto przypomnieć (choć coraz bardziej wychodzimy poza materię niniejszego opracowania), że do wyprzedzania rowerzysty nie może dojść na przejeździe kolejowym lub tramwajowym o ruchu niekierowanym, a także na przejściu dla pieszych. Nie możemy także zajmować rowerowych dróg, pasów, kontrapasów i szluz pojazdem innym niż rower. Jeśli na jezdni zaznaczono jedynie tzw. sierżanty rowerowe, to w razie zbliżania się rowerzystów ustępujemy im tego miejsca, ale w przypadku nieobecności rowerzystów przejeżdżanie po tym oznakowaniu jest dozwolone.

Przecinanie się kierunków ruchu pojazdu i pieszego

➤ Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest zobowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu.

➤ Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest zobowiązany **zmniejszyć prędkość tak, aby nie naraził na niebezpieczeństwo pieszych znajdujących się na przejściu lub nań wchodzących**.

Obie te normy – pierwsza z przytoczonej wcześniej ustawy Prawo o ruchu drogowym (art. 26), druga z powołanego wyżej rozporządzenia (§ 47) – muszą być uświadamiane łącznie, gdyż stanowią całościowy obraz powinności kierowcy względem pieszego znajdującego się na przejściu lub nań wchodzącego.

Ryc. 3. Fot. P. Czopor/Wikimedia

► Ustąpienie pierwszeństwa pieszemu oznacza powstrzymanie się przez kierującego od jazdy, jeżeli zmusiłaby ona pieszego do zatrzymania się albo zwolnienia lub przyspieszenia kroku.

► Ze względu na wagę przywołanych unormowań polskiego kodeksu drogowego dotyczących relacji kierujący – pieszy przedstawię je teraz raz jeszcze metodą opisującą kolejność działań kierującego pojazdem:

- odpowiednio wczesne uświadomienie (wnikliwa obserwacja znaków), że zbliża się do przejścia dla pieszych;
- diagnoza dotycząca obecności pieszych na drodze jako ewentualnych przechodniów przejścia, w przypadku diagnozy negatywnej (brak pieszych) powinności kierującego zostają spełnione (zakończone);
- stwierdzenie obecności pieszych na przejściu oczywiście obliguje nas do konieczności ustąpienia im pierwszeństwa;
- **stwierdzenie obecności pieszych w pobliżu przejścia wymusza zdjęcie nogi z pedału przyspieszenia, powiększenie pola obserwacji i przygotowanie do ewentualnego hamowania lub konieczności zatrzymania pojazdu** (również jeśli są to tylko piesi idący wzdłuż chodnika);
- jazda z ograniczoną prędkością przed przejściem, z którego mogą chcieć skorzystać piesi, stanowi *clou* zagadnienia; umożliwia skorzystanie z przejścia tym przygotowanym do poprawnego, bezpiecznego przechodzenia, jak również zabezpiecza bezpieczeństwo tych nieprzygotowanych, często roztargnionych, którzy dojrawszy przejście, szybkim ruchem na nie skręcają.
  - Z zakwalifikowaniem zachowania pieszego jako wtargnięcia na przejście dla pieszych możemy mieć do czynienia tylko wówczas, gdy kierujący nie mógł tego dostrzec ani przewidzieć, np. gdy pieszy wbiegnie na przejście z ukrycia, czyli zza jakiegoś obiektu, itp.
  - W dostosowywaniu prędkości przed przejściem dla pieszych kierujący musi brać pod uwagę, że z przejścia mogą chcieć skorzystać dzieci, osoby starsze, niepełnosprawni, czyli osoby mające trudność z adekwatną oceną sytuacji, a w szczególności prędkości zbliżającego się do przejścia pojazdu i jego odległości

od przejścia oraz tego, że przekraczanie jezdni może odbywać się zarówno bardzo szybko, jak i bardzo powoli.

► Nasze przepisy są na razie znacznie mniej restrykcyjne w stosunku do kierujących niż przepisy większości krajów Unii Europejskiej, bądźmy jednak przygotowani na zmianę w tym zakresie.

W krajach UE występują normy wymagające zatrzymania pojazdu nawet w przypadku tylko zbliżania się pieszych do oznakowanego przejścia albo nakazujące kierującemu umożliwienie przejścia wszystkim, którzy oczekują na tę możliwość.

Liczę, że niniejsze opracowanie przyczyni się do uświadomienia wszystkim kierowcom, że to oni mają w rękę (kierownicę) i pod nogą (pedał gazu) narzędzia, które mogą zabić lub ranić, że to na nich spoczywa główna odpowiedzialność za pieszych na przejściu, miejscu przeznaczonym dla pieszych, które ma stanowić enklawę ich bezpieczeństwa.

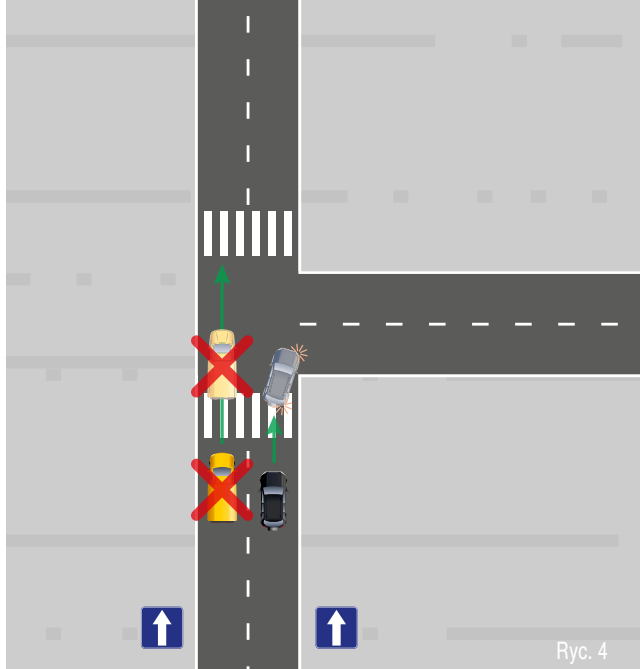
Jak dotąd pod względem bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych jesteśmy na szarym końcu wśród państw należących do UE. Czas to zmienić.

► **Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania pojazdu na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim z wyjątkiem przejścia, na którym ruch jest kierowany.**

Wszystko, co napisałem wcześniej o zakazie wyprzedzania w związku z przejazdem dla rowerzystów, odnosi się również do przejścia dla pieszych. Dodam tylko, że w zakresie zakazu wyprzedzania nie możemy pominąć pojazdów, które zmniejszają prędkość w celu wykonania skrętu w przecznicy znajdującą się przed albo za przejściem lub przejazdem rowerowym (ryc. 4).

► **Kierującemu pojazdem zabrania się omijania pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu.** Należy pamiętać, że różnica pomiędzy tymi zabronionymi w związku z przejściem dla pieszych manewrami, czyli omijaniem i wyprzedzaniem, jest niejednokrotnie trudna do wychwycenia. Hamujący na sąsiednim pasie ruchu pojazd, dopóki jego koła jeszcze się toczą, będzie (oby nie!) wyprzedzany, a jeśli koła przestaną się toczyć, będzie (oby nie!) omijany.

Ryc. 4

Piszę o tym dlatego, że kierowcy jakże często twierdzą, że nigdy nie ominęliby pojazdu przepuszczającego pieszego, ale w wyprzedzaniu nie widzą niczego złego! Potrzebą chwili jest powstanie wśród polskich kierowców powszechnego nawyku jazdy zrównanej z pojazdem na sąsiednim pasie ruchu, tzn. niewysuwania się przed jego przód aż do ewentualnego zatrzymania się.

Zakaz omijania pojazdu, który zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu, nie jest związany wyłącznie z przejściem dla pieszych – zakaz ten obowiązuje w każdej sytuacji, w której pojazd, który moglibyśmy potencjalnie ominąć, zatrzymał się, by ustąpić pierwszeństwa pieszemu, np. przechodzącej przez jezdnię osobie niesprawnej ruchowo.

Zakaz omińnięcia dotyczy pojazdu poruszającego się w tym samym kierunku – w przypadku pojazdu zatrzymującego się na pasie dla ruchu w kierunku przeciwnym obowiązuje nas realizacja definicji ustępowania pierwszeństwa pieszemu, czyli nie musimy się zatrzymywać, jeżeli nie zmuszamy pieszego do zatrzymania się lub zwolnienia albo przyspieszenia kroku. W tym miejscu jednak raz jeszcze chcę przypomnieć o obowiązku szczególnej ostrożności i o jeździe defensywnej.

➤ **Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża.**

Pieszemu może przechodzić przez jezdnię także poza przejściami dla pieszych, jeśli od przejścia dzieli go odległość większa niż 100 m (z wyjątkiem dróg składających się z dwóch oddzielnych jezdni oraz z wydzielonym z jezdni torowiskiem tramwajowym), może przechodzić przez jezdnię także na skrzyżowaniu, nawet jeśli do oznakowanego przejścia jest bliżej niż 100 m – w obydwu tych przypadkach nie ma pierwszeństwa, ale z wyjątkiem sytuacji, o której stanowi przywołana wyżej norma.

➤ W razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej używającej specjalnego znaku (np. biała laska) lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej kierujący jest zobowiązany zatrzymać pojazd w celu umożliwienia jej przejścia.

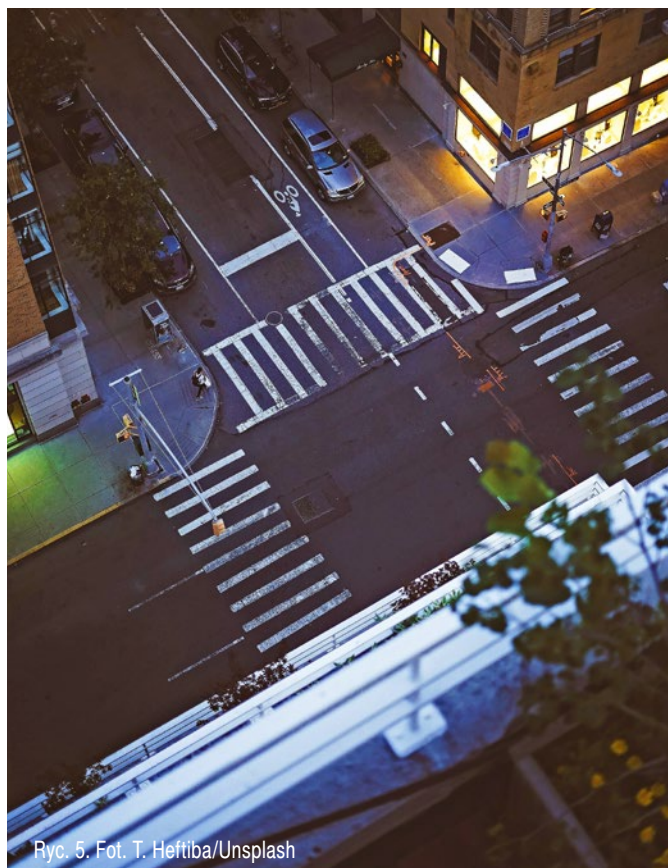
➤ Kierujący pojazdem podczas jazdy po placu, na którym ze względu na brak wyodrębnienia jezdni i chodników ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni, a także przejeżdżając przez chodnik lub drogę dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.

➤ Kierujący pojazdem jest obowiązany ustępować pierwszeństwa pieszym, poruszając się w strefie zamieszkania – musi liczyć się tam z obecnością dzieci w wieku do lat siedmiu pozostających bez opieki i pamiętać, że piesi mogą korzystać w tej strefie z całej szerokości drogi.

➤ Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok oznaczonego przystanku komunikacji zbiorowej nieznajdującego się przy chodniku. **Jeżeli przystanek nie jest wyposażony w wysepkę dla pasażerów, a na przystanek wjeżdża (albo stoi na nim) tramwaj, autobus lub trolejbus, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszemu swobodne dojście do wspomnianych wyżej pojazdów komunikacji lub na chodnik.**

Przepisy chronią pieszych wsiadających lub wysiadających z pojazdu komunikacji publicznej już od momentu wjeżdżania na przystanek. Kierujący ma zapewnić swobodny dostęp wejścia i wyjścia z pojazdu komunikacji publicznej, czyli zatrzymać się za takim pojazdem. Jeśli zatrzymuje się w pobliżu przystanku w związku z zatorami drogowymi albo sygnałem czerwonym, powinien przybliżyć się maksymalnie do krawężnika, bowiem w czasie oczekiwania na możliwość dalszej jazdy może nadjechać pojazd komunikacji zbiorowej.

Jeśli wszyscy piesi wyszli i weszli do tramwaju, autobusu lub trolejbusu, można – jadąc z prędkością ruchu pieszego – przejeżdżać obok tych pojazdów, mając na względzie konieczność każdorazowego zatrzymania się, gdyby ktoś jeszcze chciał wysiadać lub wsiadać (przepisy nie stawiają warunku możliwości dalszej jazdy dopiero po ruszeniu z przystanku lub zamknięciu drzwi pojazdu komunikacji publicznej).

Ryc. 5. Fot. T. Heftiba/Unsplash

NOWY FORESTER e-BOXER ESENCJA BEZPIECZEŃSTWA

- > STAŁY NAPĘD WSZYSTKICH KÓŁ SYMMETRICAL AWD
- > SILNIK SUBARU BOXER
- > SYSTEM WSPOMAGANIA KIEROWCY EYESIGHT™
- > SUBARU GLOBAL PLATFORM

Poznaj Subaru z bezpiecznej strony: bezpieczne.subaru.pl
Pełna lista autoryzowanych salonów sprzedaży znajduje się na stronie: subaru.pl

SUBARU
ZALECA
PRODUKTY

SJS
SZKOŁA JAZDY
SUBARU

KERATRONIK
kompleksowe systemy GPS

warta.

Santander
Leasing

ENEOS
MOTOR OIL

PIRELLI

FORESTER.SUBARU.PL

SUBARU